

Commentaar

De klimaatambitie van CDA en VVD

Het is nog even afwachten wat de woorden waard zijn, maar dat het CDA en VVD pleiten voor een ambitieus klimaatbeleid, is een koerswijziging en valt te prijzen. De verkiezingsprogramma's van de centrumrechtse partijen slaan een andere toon aan. Drie jaar geleden werd de nadruk nog gelegd op de polarisatie, op klimaatdrammers en -ontkenners, op haalbaar, betaalbaar en realistisch. Op gezamenlijke, Europese actie.

Maar de val van het kabinet-Rutte en de komst van nieuwe politici, zorgt voor een andere koers. De VVD trok onder leiding van de nog jonge Silvio Erkens het land in om de leden te overtuigen van meer actie. Hij voelt meer urgentie onder de achterban vanwege het extreme weer, en de overstromingen in Limburg. De CO₂-doelen – 55 procent CO₂-reductie in 2030 – staan niet meer ter discussie.

Erkens is doortastender dan demissionair premier Mark Rutte die weliswaar in 2008 de term Groen Rechts muntte, maar dat al snel inslikte. De vraag is wel wat de woorden van Erkens waard zijn. Brengt de groene groei die hij propageert uiteindelijk voldoende verandering teweeg om de opwarming van de aarde te stoppen? Erkens is van mening dat door middel van innovatie, en het hergebruiken van grondstoffen in producten, veel kan worden bereikt.

Het vertaalt zich in een klimaatbeleid dat niet ten koste mag gaan van economische groei. En dat is een standpunt dat vragen oproept. Dat de VVD onlangs

het initiatief nam om de accijns op brandstof te verlagen past in die koers, maar draagt niet bij aan de energietransitie. Temeer omdat de verlaging wordt betaald uit het groeifonds. Een fonds dat nota bene bedoeld is om de economie te verduurzamen.

Bij het CDA lijken ze doordrongen van de noodzaak te 'consuminderen', hoewel dat woord niet is terug te vinden in het partijprogramma. Wel geeft de klimaatwoordvoerder Derk Boswijk aan dat minder consumeren en minder energie verbruiken noodzakelijk is voor de transitie. Lijsttrekker Henri Bontenbal vliegt om die reden uit principe sinds 2006 niet.

Zo'n principiële lijsttrekker die overigens groot voorstander is van kernenergie, helpt bij het vormgeven van een ambitieus klimaatbeleid. Net als de belofte om ook mensen met een kleine beurs te helpen verduurzamen.

Nog een teken aan de wand dat de centrumrechtse partijen werk willen maken van het klimaat: VVD en CDA steunden deze week een motie waarin het kabinet wordt opgeroepen te onderzoeken fossiele subsidies in stappen af te bouwen. Het blijft voorzichtig, maar dat de partijen de motie steunen zegt wel iets over de nieuwe koers. Hoewel de uitslag van de verkiezingen niet te voorspellen valt, kan het nieuwe kabinet met deze klimaatambitie hopelijk zijn voordeel doen.

Het commentaar

De mening van de krant, verwoord door leden van de hoofdredactie en senior redacteurs

Opinie is een vrijplaats voor discussie. Alle stukken zijn op persoonlijke titel. Artikelen tellen 600 of 400 woorden, lezersreacties (lezers@trouw.nl) maximaal 150. De redactie behoudt zich het recht voor bijdragen te weigeren, te redigeren of in te korten. Bijdragen worden ook via internet, databank of anderszins verspreid. Eventuele auteursrechten blijven berusten bij de schrijver. Inzendingen voorzien van naam, adres en telefoonnummer, ook de e-mails.

Waardendiversiteit

Geef scholen de ruimte voor een eigen identiteit

Jaco van den Brink

onderwijsadvocaat namens christelijke profielorganisaties voor schoolbesturen VGS en VBSO, en Driestar Hogeschool

W ie kunnen we gebruiken in de rechtsstaat? En wie niet? Verschillende verkiezingsprogramma's trekken de basiswaarden van de rechtsstaat als grens rond de onderwijsvrijheid. Zo stelt de VVD een verbod voor op lesmateriaal met 'on-democratische waarden' en op identiteitsverklaringen. Een opvallend streven naar grip op het veld met nadruk op wat er niet mag.

In het verkiezingsprogramma van GroenLinks-PvdA staat dat scholen geen leerlingen of leraren meer op geloof mogen selecteren. Elke school moet even divers kunnen zijn. Elk individu moet op elke school zichzelf kunnen zijn en autonoom zijn opvattingen kiezen; een al te uitgesproken schoolidentiteit (van gereformeerd tot islamitisch) moet verboden worden.

Dat roept bij ons als organisaties voor gereformeerd onderwijs de vraag op: waar blijft het vertrouwen in de pluriforme samenleving? Waar blijft het inclusieve denken? Waar blijft de kansengelijkheid tussen scholen, ouders en kinderen met een meer of minder religieus omliggende overtuiging?

Laat het onderwijsbeleid beginnen met vertrouwen in de pedagogie. Met visie voor vrij, waardengestuurd onderwijs, met professionele

ruimte voor school en leraar. Voor succesvol onderwijs is ruimte nodig, met gedreven leraren in een stimulerende omgeving, op een school die staat voor het gezamenlijk opvoedingsideaal. Maar als de politiek gaat kiezen voor één individualistisch opvoedingsideaal, is het maatschappelijk debat beëindigd. Alle nieuwe burgers krijgen dan de individualistisch-liberale waarden mee; we zijn de vraag voorbij of kinderen misschien ook gelukkig kunnen worden van een niet-autonoom leven.

Als de onderwijsparagrafen met die strekking bedoeld zijn om de rechtsstaat verder te helpen, dan

Ook een niet-autonoom leven kan kinderen gelukkig maken

schieten ze hun doel voorbij. Want fundamenteel voor de rechtsstaat is dat niet de staat het maatschappelijk debat beëindigt en alle toekomstige burgers aan één waardeninfuus legt.

Bestaat er dan een acceptabel opvoedingsalternatief, voor 'helemaal jezelf kunnen zijn'? Waarom niet? Er zijn andere opvoedingsidealen, waar onze samenleving ook baat bij heeft. Bijvoorbeeld een visie waarin het helemaal niet wenselijk is om individueel autonoom te zijn, omdat de groep om je heen je identiteit altijd mee bepaalt. Of een kind- en wereldvisie vanuit de hoop op God, een transcendent geluk, dat roept

om de ander te dienen. Zou onze rechtsstaat juist niet dit soort visies hard nodig hebben, waarin de grote druk op het individu om je unieke zelf te zijn gerelativeerd wordt? Ons land heeft ook levensvisies nodig waarin grote keuzes voor je worden gemaakt als kind, waarbij je aan de hand wordt genomen alvorens persoonlijk een pad te kiezen.

Daarom zijn er ouders en scholen die een gemeenschappelijke waardenoriëntatie nastreven. En om dat te kunnen doen schrijven die scholen hun gedeelde waarden op, maken ze daar beleid op en werven zij leraren mede op grond van die levensovertuiging. Dat rechtvaardigt identiteitsscholen, omdat die eigen waarden de hele wereldvisie doortrekken. Dat weten juist die sociaal-liberale partijen als geen ander, getuige de gedrevenheid waarmee zij de inhoud van het burgerschapsonderwijs willen meebepalen.

Zijn de gereformeerde scholen dan perfect? Nee, ook hier gaat soms iets mis. Als organisaties voor gereformeerd onderwijs (VBSO, VGS, Driestar Educatief, KOC, ROV) vragen we ons voortdurend af in hoeverre we voldoen aan de hoge maatstaf van naastenliefde. Dat is ook de drijfveer om het beter te doen.

Als we in onze rechtsstaat willen vasthouden aan respect voor diverse overtuigingen, dan moeten we koesteren en faciliteren dat er scholen zijn van diverse overtuigingen. En die waarden, waar onze samenleving óók iets aan heeft en die zorgen voor variatie in het publieke debat, kunnen we in een school met gezamenlijk gedragen identiteit levend houden en aan de kinderen bijbrengen.

Len

